

איצרות ומגיד ממעורר

בית מדרשו של המגיד

סיכום ותמצות דברי תורתו של המגיד

תתן אמת ליעקב

במאמר זה מבאר רבינו את הפסוק (מיכה ז כ) 'תתן אמת ליעקב', שבו רומז הכתוב על כך שכל השפעתה של כל הבריא, מראשית התהוותה עד סוף המדרגות, הכל נועד לצורך יעקב שהוא מרמז על מדרגת ה'עקב', המדרגה התחתונה שבה חפץ הקב"ה שיתגלה בה מלכותו.

ובדבריו אלו, מבאר רבינו את עניינה של האמת, אשר עניינה הוא היפך השינוי, כלומר שיתגלה אמיתות המציאות שהיא אחדות אלוקים חיים ומלך עולם אשר אין מלבדו, ואשר בעליונים אין כל מסתיר ואף לא ספק במציאותו המוחלטת, וכאשר תתגלה מציאותו זאת בכל דרגה ודרגה, אז נשלמת גילוי ה'אמת' אף בתחתונים, ראש תוך וסוף.

הבה נחקור, הנה לו יצויר שלא היו עולמות התחתונים כלל בנמצא, ולא היה לכתחילה שום מסתיר על אמיתות מציאותו יתברך, האם לא היתה גודלת אז כבוד האמת, שתמיד היא נגלית ללא כל ספק ומערער בדבר, הלא עדיפא טפי שלא יהיה שום זמן שבו תסתיר האמת מלהתגלות ולהוודע לכל באי עולם.

אך מחשבה זאת, היא היפך מציאותו של האמת, שבאותיות המאמר הנוכחי אשר דיבר המגיד הגדול, הוא מבאר שכל מציאותה של תיבת 'אמת' מורה על התגלות האחדות הנרמזת באל"ף של תיבת אמת - אף בדרגות התחתונות הנרמזות ב'ת"ו' של האמת, והגדרתם של הדרגות התחתונות היא בכך שמצד עצמם הם חסרי חיות, ואין בהם כח מצד עצמם לבוא אל האמת, אך כאשר נמשכת אליהם הדעת על ידי האיש השלם, שנמשל באות 'מ"ם' של תיבת אמת שהוא הממוצע המחבר והמגלה בהם מלכותו יתברך, אזי מתגלה גם בהם האחדות, וזו היא כל מהותה של ה'אמת', ההתגלות של הדעת והמציאות האמיתית במקום שיש בו צד שקר.

ויסוד זה הוא כמבואר פעמים רבות במאמרי רבינו, שכל חפצו ורצונו של הקב"ה בכל העולמות, הוא להביא לידי בריאת העולם הזה שכולו שקרים, ולכאורה הוא מתנגד לאמת, וכטענת האמת על האדם אשר בעולם הזה "אל יבא - שכולו שקרים", אלא שכאשר בתוך המציאות הזאת שכולה שקר - מתגלה האמת, וכלשון הפסוק (דניאל ח יב) 'ותשלך אמת ארצה', נשלמת הכוונה הראשונה של ה' אלוקים אמת, שיתפשט אורו מראש כל הדרגות עד סוף כל הדרגות, וזהו התענוג הגדול של ה' אלוקים אמת, שיתגלה האמת בתוך השקר, ויהיה השקר אף הוא אמצעי לגילוי האמת באופן חזק וברור יותר, של האור המאיר בתוך החושך, ואף החושך מתבטל אליו ומסכים עימו, ובזה תתייקר מעלתו וכבודו של האמת, ויתענגו הצדיקים על גודל מעלתם בבחירתם בטוב ובאמת.

ורבינו מבאר שכל זה נרמז בתיבת 'אמת' בשני אופנים: האחד - אל"ף ראש כל הדרגות, מ"ם הממוצע (שכן מ"ם היא באמצע האותיות), ת"ו סוף הדרגות. השני - אל"ף ראש כל הדרגות, ת"ו רומז על ארבע יסודות שהם הדרגה התחתונה המקבלת את השפע, ונרמזת באות ת"ו, ואות מ"ם מרמז על בחינת מים, שהוא הרצון האלוקי שיתגלה האמת בתוך הדרגות הנמוכות, כמשל מים היוורדים ממקום גבוה למקום נמוך, כדי להשפיע לכל חי את החסר לו, ושהיה שוים עליונים ותחתונים - כנרמז בתיבת אמת שבה מחוברים ומאוחדים ראש סוף וממוצע.

מגיד מראשית

תורתו של המגיד ויע"א לפרשת השבוע

[וְכָל הַמֵּרְכָב אֲשֶׁר יִרְכָּב (ויקרא טו ג). וּבַגְּמָרָא (פסחים ג.)]. בְּזָב קָרָאוּ מֵרְכָב וּבְאִשָּׁה קָרָאוּ מוֹשֵׁב. [תתן אמת ליעקב (מיכה ז כ). אֲמָרוּ חֲז"ל (שבת נה:)] חֹתְמוֹ שֶׁל הַקֵּב"ה אֲמַת, עַל דְּרָף (ישעיה מד ו) 'אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְלַעְדֵי' וְגו' ומפרש רבינו איך נרמז פסוק זה בתיבת אמת, כִּף הוּא: אֶל"ף רִישׁ אֲתוֹן תְּחִילַת הָאוֹתִיּוֹת וְרֵאשִׁים, זֶהוּ 'אֲנִי רִאשׁוֹן' ת"ו בְּסוֹף וְזֶהוּ 'וְאֲנִי אַחֲרוֹן', מ"ם בְּאֲמִצֵּעַ וּמִמְצֵעַ בֵּין שְׁנֵיהֶם - וְזֶהוּ 'וּמִבְלַעְדֵי אֵין אֱלֻקִים' שֶׁכֵּן הַחִיבוֹר וְהַמְמוּצֵעַ גַּם הוּא כַח הַקֵּב"ה בְּלִבּוֹ. וְאֵיִתָּא בְּזֵהָר (שלח קנט). תָּלַת עֲלָמִין אֵית לֵיה וְכו'. שְׁלוֹשׁ דְּרָגוֹת יֵשׁ בְּגִילוֹי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרַךְ בְּעוֹלְמוֹת, וְהֵם בְּחִינַת עוֹלְמוֹת נִשְׁמוֹת אֱלֻקוֹת, אֱלֻקוֹת מַחִיה אֶת הָעוֹלְמוֹת עַל יְדֵי הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהֵם הַמְמוּצֵעַ.

פְּרוּשׁ הָעֲנָו, בְּאוֹרֵיתָא בְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלָמָא (זוהר חדש בראשית ה. בראשית רבה א א), פְּרוּשׁ בְּאוֹתֵיִתָּהּ בְּאוֹתֵיִת הַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, הֵיינו שְׁאוֹתֵיִת הַתּוֹרָה הֵם עֲצָמָם בְּבַחֲיִנַת גּוֹף הָעוֹלָם וְהֵם הַמַּחֲיִים אֶת הַגִּשְׁמִיּוֹת, עַל יְדֵי בְּחִינַת טַעֲמִים וְנוֹקְדוֹת שֶׁהֵם נִשְׁמַתָּם - נִשְׁמַת הַבְּרִיאָה, וְיֵשׁ בָּהֶם שְׁלֹשָׁה מְדָרְגוֹת לְפִי סֵדֵר מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה: יְחִידוֹת עֲשִׂירוֹת מְאוֹת וְשְׁלוֹשָׁה דְּרָגוֹת אֱלֻקִים בְּתִיבַת אֲמַת: אֶל"ף מְאֵמַת מְאוֹתֵיִת יְחִידוֹת וְזֶהוּ מִרְמָז עַל בְּחִינַת 'אֲנִי רִאשׁוֹן' - אֱלֻקוֹת, מ"ם מְאוֹתֵיִת עֲשִׂירוֹת, ת"ו מְאוֹתֵיִת מְאוֹת.

וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֱלוֹ תְּחִילָה וְהוֹסֵף וְהַאֲמִצֵּעַ, כֹּל אֶחָד כְּלוֹל מִכֻּלָּם. כִּי הָאֶל"ף הָרִאשׁוֹן, וְדָאֵי כֻּלָּם נִכְלָלִין בּוֹ, כִּיִּן שְׁיִצְאוּ מִמֶּנּוּ, וְהוּא רִאשִׁית כֻּלָּם, וְהֵם כְּלוּלִים בּוֹ בְּבַחֲיִנַת סוֹף מַעֲשֵׂה הַכְּלוּל בְּמַחֲשֵׁבָה תְּחִילָה, וְהוֹסֵף גַּם כֹּן כְּלוּל מִכֻּלָּם, כִּי סוֹף מַעֲשֵׂה בְּמַחֲשֵׁבָה תְּחִילָה סוֹף הַמַּעֲשֵׂה הוּא הַתְּכִילִית - הוּא הַשּׁוֹרֵשׁ שֶׁל הוֹוִיּוּת הָעוֹלְמוֹת, וּמִמִּילָא הוּא קוֹדֵם לְכוֹלָם. וְאִם כֹּן מַחֲשֵׁבַת הַסוֹף הַתְּהִלָּה בְּכֻלָּם מַחֲשֵׁבַת הַסוֹף כְּלוֹמֵר מַחֲשֵׁבָה הֵלְבִיא אֶת הַמְצַב שֶׁל גִּילוֹי אֱלֻקוֹת בְּדֵרָגָה הַתְּחִינּוֹת, כְּלוּלָה הֵן בְּמִקּוֹרָה שֶׁהִיא מַחֲשֵׁבָה רִאשׁוֹנָה שֶׁקְדָּמָה לְכָל הָעוֹלְמוֹת - מַחֲשֵׁבַת הַקֵּב"ה, וְהֵן בְּבַחֲיִנַת הַמְמוּצֵעַ הַמַּחֲבֵר בֵּינֵיהֶם, שֶׁמַּחֲשֵׁבָתוֹ וְכוּוֹנָתוֹ לְהַשְׁפִּיעַ לְתַחֲתוֹן, וְכָל תְּנוּעָתוֹ וְרִצּוֹנוֹ הוּא לְהַשְׁפִּיעַ, לְכֹן הִיא כְּלוּלָה מִכֻּלָּם, וְגַם אֵין לָהֶם שְׁלֵמוֹת זוּלַת הַסוֹף, כִּי כָל תְּכִילִית הַמַּחֲשֵׁבָה הַרִאשׁוֹנָה וְהַמְמוּצֵעַ הוּא כְּדִי לְבֹא לְתַכְלִית הַנְּרָצָה שֶׁהוּא הַסוֹף - תְּכִילִית הַבְּרִיאָה שֶׁהִיא שְׁעִשׂוּעִים וְתַעֲנוּגִים לְפָנָיו מִכַּח הַצְּדִיקִים הָעוֹשִׂים רִצּוֹנוֹ, נִמְצָא שֶׁכָּל מַהוּת הַתְּחִילָה וְהַמְמוּצֵעַ מִיּוֹסֵד וְכָלֹל מֵהַסוֹף שֶׁהוּא סִיבַת הוֹוִיּוֹת, וְהַמְמוּצֵעַ הַמְּחַבְּרָם צְרִיף לְהִיּוֹת גַּם כֹּן כְּלוּל מִשְׁנֵיהֶם שְׁלוּלֵי יְהִיָּה כְּלוּל מִשְׁנֵיהֶם לֹא יוּכַל לְכָלֹל וְלַחֲבֵר אֶת שְׁנֵיהֶם (עץ חיים שַׁעַר מ"א פֶּרֶק י"ג).

וְהִנֵּה בְּחוּשׁ נִרְאָה כִּי שְׁלֹשָׁה הֵיְסוּדוֹת אֲשֶׁר רוּחַ מִים

חיות כלל. זה הִיא אֶצְלוּ יִתְבַרֵךְ צְמֻצוֹם כְּמוֹ לְמִים ועם כל זאת צמצם את כבודו יתברך מרצונו להשפיע לדרגות הנמוכות, כי זו היא מהותה של האמת, שהיא מתגלה אף בתוך דרגות הנמוכות שמצד עצמם הם בבחינת שקר, ונמשכת אליהם האמת על ידי הצדיק, כ'יסוד העפר' שאין לו חיות מעצמו ורק על ידי דרגות הגבוהות ממנו נמשך אליו חיות, [וזהו תתן אמת ליעקב, שימשך האמת לעולם על ידי הצדיק שנקרא 'יעקב, על שם שממשך אלקותו יתברך לדרגות תחתונות].

מִהֶקְדְּמוֹת הַקְּדוּם מהכח שקדם לכל ושכל הכוחות נאצלו ממנו, **וְהוּא הַבּוֹרָא יִתְבַרֵךְ** שהמים שורשם ממידת החסד שנמשכת מהרצון להשפיע של הבורא יתברך, **כִּי הִנֵּה הוּא יִתְבַרֵךְ אֵין סוֹף, לְבִדּוֹ, וְעַלֶּה בְּרֻצוֹנוֹ שִׁיתְהוּוּ הָעוֹלָמוֹת** שהם בבחינת 'נפרדים' ומוגבלים, **וְיִשְׂרָה שְׂכִינְתּוֹ בָּהֶם כְּנוֹדָע** על ידי בחינת המלכות שהיא דווקא למלוך בעולמות התחתונים הנפרדים אע"פ שעל ידי זה יהיה אורו יתברך בבחינת גבול ומידה, **דְּאִיהוּ מְמִילָא כֹּל עֲלָמִין וּבְלַעֲדֵין אֵין לָהֶם**

מִתְנַעְנְעִים, וזה מורה על כח ההשפעה שנמשך ויורד על ידם, ולכן מתנענעים בכל עת להשפיע זה לזה ולהמשיך השפע לתחתונים, **כִּי הָאֵשׁ הוּא הַשְּׁלֵהֶבֶת הָעֲלִיּוֹנָה** שהיא המתנועעת תמיד, והחלקים התחתונים של האש הם התחברותה עם יסוד העפר, **וְיִסוּד הָעֶפֶר הוּא מְנַח בְּמָקוֹם אֶחָד** ואין בו כח התנועה **לְפִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל** מהם והוא עצמו בבחינת 'מלכות' דלית לה מגרמה כלום (שמקבלת חיות מהספירות שמשפיעות לה ואין לה מעצמה כלום). **וְלָזֶה רָמְזוּ רַז"ל (פסחים**

ג.) בְּאִשָּׁה קָרָא מוֹשֵׁב, פְּרוֹשׁ הַמְּקַבֵּל נִקְרָא מוֹשֵׁב שְׂאִין לוֹ תְּנוּעָה, וּבְאִישׁ קָרָא מְרַכֵּב מכיון שהאיש הוא בחינת משפיע, ולכן היסודות העיקריים הגוברים ביצירתו הם יסודות אש רוח ומים, **שֶׁהִיִּסוּדוֹת הֵמָּה מְרַכְּבִים, כֹּל אֶחָד כָּלוּל מִכֻּלָּם.**

וְהִנֵּה הַיִּסוּד הָרְבִיעִי אשר נכללים בו שלשה יסודות הראשונים וממילא הוא תכלית השלימות כפי שעלתה בכוונה ראשונה, **הוּא סוֹף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה, וְהוּא הַתְּכֵלִית וְהַשְּׁלֵמוֹת, וְזוֹלָתוֹ לֹא הִיא עֲדִין שְׁלֵמוֹת לְכֹל** ואפילו שלשה היסודות המשפיעים אליו שהם בבחינת ממוצע להביא לו חיות, גם כן לא היו שלימים כיון שכל תכליתם הוא להשפיע אל היסוד הרביעי, **כִּיּוֹן שֶׁחֶסֶר הַתְּכֵלִית. נִמְצָא שֶׁהִיִּסוּד הָרְבִיעִי הוּא מְשַׁפֵּיעַ שְׁלֵמוֹת לְכֹל, וְאִם כֵּן וְדָאֵי שֶׁהוּא כָּלוּל מִכֻּלָּם. וְלָכֵן נִקְרָא רְבִיעִי אֵף עַל פִּי שִׁיִּסוּד הָעֶפֶר יֵשׁ בּוֹ מַעֲצָמוֹ רַק כּוֹחַ אֶחָד, עַל שֵׁם הָאֲרֻבָּעָה שְׁנוֹכְלִין בּוֹ. וּבְעֵשִׂירוֹת הוּא מ"ם וכפי שנתבאר לעיל שהאות מ' שהיא בחינת הממוצע כלולה בהכרח גם מהסוף, ולכן גם הסוף רמוז במניינה שהוא ארבעים, **וּבִמְאֹת הוּא תי"ו** והוא נרמז בתיבת אמ"ת באותיות מ"ם תי"ו, והאל"ף היא החיות הנכללת בו, **וְזֶהוּ אָמ"ת** בחינה השניה, שרומזת על האור כפי שמתקבל בבחינת המלכות' שהיא יסוד העפר, **אָל"ף רִישׁ דְּרָגִין, וּמ"ם מְמַצֵּעַ, וְתִי"ו בְּסוֹף.****

וְהִנֵּה (תענית ז.) הַמִּים מְנִיחִין מְקוֹם גְּבוּהָ וְיוֹרְדִין לְמָקוֹם נְמוּנָה, וּמִדְּתָם זֶה גִּלְקָה

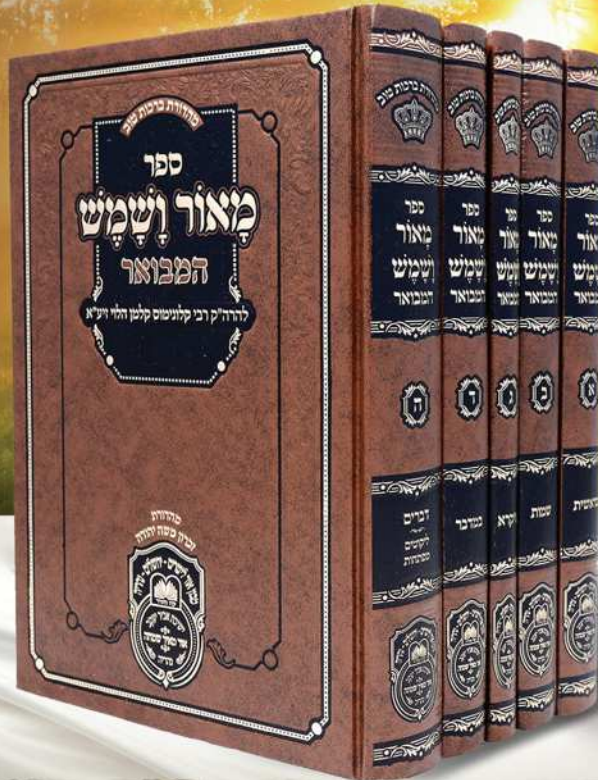
המאור הגדול לתורת החסידות

מאור ושמש המכואר

ביאור נרחב | ציונים והשוואות אלפי מראי מקומות

פיסוק וניקוד | הקדמות מופלאות פרקי תולדות ומכואר

כותרות משנה | מפתחות עימוד מרהיב עין

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66 להשיג בחנויות הספרים

